

Kázání Olomouc 22.10.2023

Text: Numeri 14, 1-2; 6-12; 17-24

K svobodě je dlouhé putování, těžké bývá zvednout se a jít. Tolik různých pout, tolik závor v cestě brání, jen sám Bůh je umí rozlomit.“

S. a b., text písně, kterou budeme za chvíli zpívat, dobře odpovídá situaci dnešního biblického oddílu. Izraelci, Boží vyvolený národ, jsou na cestě z egyptského otroctví do země zaslíbené, země, kterou jim Pán Bůh připravil. Po náročné cestě pouští, plné pochybností, reptání i touhy po návratu do Egypta, jsou skoro u cíle. Na obzoru už tuší svůj nový domov. Jaký bude? Přibývá otázek, nejistoty, strachu z neznámého. Když člověk žije dlouho v otroctví, má ze svobody strach a často trvá hodně dlouho, než se jednotlivci, i celé národy naučí ve svobodě žít.

Hospodin nabízí Mojžíšovi řešení: Pošli muže, aby prozkoumali kenaanskou zemi. Z každého pokolení ať se výpravy zúčastní jeden jejich předák. 12 vyslanců mělo zjistit, jaké jsou v nové zemi podmínky k životu, jací lidé tam žijí, a přinést ochutnávku plodů té země. Návrat průzkumníků byl jistě očekáván s velkým napětím. Zvědové potvrdili, že země je skutečně dobrá a úrodná. Potvrdili Hospodinova slova, že je vede do výborné země. Přinesli ukázky nádherného ovoce. Ale: žije v ní lid, který je mocný, jeho města jsou dobře opevněná a mezi obyvateli jsou i kmeny vzrostlých bojovníků, obrovité zrůdy, nazývané synové Anákoví, Anákovci. *„Připadali jsme si před nimi malí jako kobylky a skutečně jsme v jejich očích takoví byli.“* Skutečně? Nebyl to jen odvěký nepřítel strach, který zveličuje každý problém do nepřekonatelných rozměrů? To přece dobře známe i z nejrůznějších situací v našem životě, kdy strachem živený problém narůstá v naší představivosti do obřích rozměrů.

Místo toho, aby byli Izraelci povzbuzeni, tímto sdělením je naopak jejich zbylá víra podlomena. Takovou sílu má lidské slovo, negativní, strachem nebo jiným důvodem ovlivněná a zkreslená informace. I s tím máme v dnešní době bohaté zkušenosti. Vždyť nejrůznější fake news, dezinformace, polopravdy mají v naší společnosti tak rozšířené pole působnosti, že jim mnoho lidí věří a pro mnohé je těžké je rozeznat od pravdivé skutečnosti.

Zklamání Izraelců, natěšených očekáváním, přerostlo v bouři proti vůdci Mojžíšovi. Zklamání, nespokojení, pesimistickými prognózami ovlivnění lidé se bouří, protestují, demonstrují. V každé době. I dnes.

Na zklamané Izraelce neúčinkuje ani výzva Káleba, jednoho ze zvědů, který vidí situaci očima víry v Hospodinovo zaslíbení a Jeho pomoc, a tak volá: *“Vzhůru! Pojdme! Obsadíme tu zemi a jistě se jí zmocníme.“* Jeho výzvu ale přehlušuje pesimismus ostatních členů výpravy: *„Nemůžeme vytáhnout proti tomu lidu, vždyť je silnější než my.“* Jinak řečeno: bylo by to moc pěkné, ale pro nás to není. Tváří v tvář svobodě říkají předem, že to nezvládnou. Co teď? Lítost, zklamání, beznaděj. Proplakaná noc. A ráno nové výčitky Mojžíšovi: raději jsme měli zemřít v Egyptě nebo na poušti. Máme teď padnout mečem a naše ženy a děti jít do zajetí? Vraťme se do Egypta! Svoboda vypadá příliš komplikovaně a problematicky. Raději zpátky do otroctví. Situace, kterou zdaleka neprožívají jen dávní Izraelité.

Káleb, ke kterému se přidává druhý vyslanec Jozue, se znovu pokouší probudit v lidech odhodlání jít si převzít to, co jim bylo Hospodinem slíbeno: *“Jestliže nám Hospodin bude přát, uvede nás do této země a dá nám ji. Je to země oplývající mlékem a medem. Nevzpírejte se přece proti Hospodinu. Nebojte se lidu této země. Sníme je jako chleba. Jejich ochrana od nich odstoupila, kdežto s námi je Hospodin. Nebojte se jich!“* Ale v té chvíli už mají lidé v rukou kameny a chtějí jejich odvážnou výzvu umlčet kamenováním.

Najednou ale všichni strnuli. Při stanu setkávání se ukázala Hospodinova sláva. Hospodin, na kterého si skoro nikdo, kromě těch dvou, dosud nevzpomněl, je tu a mluví s Mojžíšem. Došla mu trpělivost s jejich neposlušností a

nevěrou. Po tom všem, co pro svůj lid vykonal a kolikrát už je ochránil, na něj přestávají spoléhat. A přijde trest. Čtyřicet dní trval průzkum zaslíbené země. Čtyřicet let (za každý den jeden rok) budou putovat pouští. Do zaslíbené země dojde až nová generace, nezatížená nevěrou rodičů. „Jen svého služebníka Káleba, protože byl jiného ducha a cele se mi oddal, uvedu do země, do níž vstoupil a jeho potomstvo ji obsadí.“

Kaleb a Jozue – 2 proti 10, kteří byli jiného ducha. Zažili stejnou situaci, viděli stejnou vojenskou převahu nepřátel. Možná se také báli. Ale nenechali se strachem ovládnout. Nepřestali důvěřovat Hospodinu. Proto byli připraveni jít tam, kam je Bůh slíbil přivést. Přemohli ducha strachu a spolehli se na Hospodinova zaslíbení. Stejně skutečnosti viděli jinak. Proti pesimistickému pohledu zbytku výpravy probouzeli v ostatních odvahu, povzbuzovali k důvěře v Hospodina.

S. a b., v putování Božího lidu Staré smlouvy můžeme vidět předobraz naší cesty víry, cesty za Kristem, cesty lidu Nové smlouvy k Božímu království, o kterém věříme, že už zasahuje i do naší současnosti, ale plně se uskuteční až v Boží budoucnosti. Tuto zaslíbenou zemi pro nás prozkoumal Boží Syn, Pán Ježíš Kristus. Přišel na naši zem, aby nám podal svědectví o svém Otci, o Jeho svatosti i lásce, o Jeho soudu i milosrdenství a odpuštění, o věčném životě. Svou obětí nám k němu otevřel cestu. Jako posilu na tuto cestu nám dává své Slovo. Svě učením, i nás, v něm povzbuzuje: *“Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí. Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků, kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo, a odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A cestu, kam jdu, znáte. Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne“.*

Cesta je ale dlouhá a čekají na ní nejrůznější nástrahy. Strach z toho, že nedojdu, že překážky jsou příliš velké, a my příliš slabí. A pesimistický hlas těch 10 zvědů varuje: To nezvládneš, Anákovští obři jsou příliš mocní a silní: pochybnosti, starosti nejrůznějšího druhu, zklamání, lhostejnost, neodpuštěná vina, nedůvěra, nemoci těla i duše, nejistota a strach z budoucnosti, pocit opuštěnosti od lidí i od Boha, strach ze smrti. Každý z nás si může pojmenovat své obry a uznat, že jsou silnější než my. Nad mnohými z nich opravdu sami nezvítězíme. Jozue a Kaleb nás zvou k víře, že náš Bůh je větší, než jakýkoliv obr. Je věrný ve svých slibech. Jeho Syn svým vzkříšením porazil toho největšího obra: hřích a smrt. S ním se můžeme odvážit každý den znovu vydávat na cestu s novou silou i nadějí.

Nedávno mně telefonovala švagrová, které bylo náhle diagnostikováno vážné onkologické onemocnění. Telefonát byl racionálně krátký a vyrovnaně klidný: „Propustili mě z nemocnice a pan doktor respektoval moje rozhodnutí nepodstupovat chemoterapii. Jsem vděčná za život, jak jsem ho mohla prožít. Nechci být dlouho na obtíž svým dětem. Už chci domů.“ Telefonní sluchátko jsem pokládala s vděčným úžasem nad statečností víry, o které švagrová nikdy příliš nemluvila, tím více jí žila. Ten největší obr v jejích očích i myslí ztratil svoji neporazitelnost.

Na závěr se ještě vrátím k našemu příběhu: Zvědové tehdy přinesli ze zaslíbené země nádherné, chutné ovoce. Hrozny, granátová jablka, fíky. Důkaz úrodnosti země ale zůstal v záplavě negativních zpráv u vystrašených Izraelců bez povšimnutí.

Pán Ježíš, vyslanec Božího království, zaslíbené země, přináší svým učedníkům „ochutnávku“ Božího Ducha. Otcův dar Utěšitele, Přimlůvce, Ducha pravdy, odvahy, lásky a pokoje. „Ten Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. A jsme-li děti, tedy i dědicové – dědicové Boží, spoludědicové Kristovi“, tak povzbuzuje apoštol Pavel římské křesťany. A svého žáka Timotea ujišťuje, že nám „Bůh nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy. Tento „jiný duch“ s sebou přináší také ovoce: lásku, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu a další. Kdo se jím nechá ovlivnit, u toho toto ovoce nezůstane bez povšimnutí, ale způsobí proměnu: nás samotných, i lidí a světa kolem nás.